

OBRRTNI VESTNIK

STROKOVNI LIST ZA POSPEŠEVANJE OBRTI IN ZAŠČITO OBRTNIŠTVA DRAVSKE BANOVINE

»OBRRTNI VESTNIK«, SPLOŠNO VELJAVNO IN NEODVISNO GLASILO
OBRTNIŠTVA DRAVSKE BANOVINE, IZHAJA 1. IN 15. V MESECU // STANE
CELOLETNO DIN 40.—, POLLETNO DIN 20.—, POSAMEZNA ŠTEV. DIN 2.—,
// ZAKLJUČEK REDAKCIJE 10. IN 25. V MESECU. // NEFRANKIRANI DO-
// PISI SE NE SPREJEMAJO. // ROKOPISI SE NE VRAČAJO. //

»OBRRTNI VESTNIK« PRINASA OBJAVE, RAZGLASE IN VESTI VSEH OBRTNIH
ORGANIZACIJ IN UPRAVNIH OBLASTI KRALJEVINE JUGOSLAVIJE TER
NAJVAŽNEJŠE VESTI IZ INOZEMSKEGA OBRTNIŠKEGA SVETA. // URED-
NIŠTVO IN UPRAVA: LJUBLJANA,
// PONATISI DOVOLJENI Z NAVEDBO VIRA. // TELEFON 35-23 //

XXI. LETNIK.

V LJUBLJANI, 15. JANUARJA 1938.

STEV 2

Javna dela in obrtništvo

V času ko to pišemo se bodo oddajala večja obrtniška dela pri zgradbi novega hotela v Rogaški Slatini, toda o kakem javnem razpisu teh del do danes še ni bilo ne duha ne sluha. Oddala se bodo dela, katerih proračunske vsote znašajo preko Din 100.000 in kakor izgleda niso namenjena širšemu obrtništvu, ki se lahko potom konkurenčnih ponudb zanima za prevzem istih, ampak le ožjemu krogu za to povabljenih, katerim se na ta način daje nekakšna prednost, kot da samo izmed teh zbranih lahko eden prevzame oziroma je zmožen izvršiti tako delo, dočim imamo v naši banovini mnogo takih obrtnikov, ki bi se radi potegovali za večja dela, ravno tako zmožnih in uglednih, ki istotako nosijo in plačujejo vse obveznosti javnih dajatev, ki jim jih nalagata samouprava, banovina in država.

Ker kr. banska uprava gotovo nima namena protežirati gotove tvrdke, naj bi zadevo uredila enkrat za vselej tako, da se bodo javna dela, ki spadajo v področje banske uprave razpisovala javno in ne samo v uradnem listu, ampak tudi v dnevnem časopisu, kajti večje proračunske vsote prenesejo gotovo tudi inšerativne stroške. Razpisi naj bi bili javni za vsakojake oddaje del, to je za one, pri katerih mora imeti obrtnik dovoljenje od ministrstva za udejstvovanje pri javnih licitacijah in za ona dela, pri katerih tega dovoljenja ni potreba. S takimi razpisi bi se dala obrtništvu možnost in elan oziroma zanimanje do večjih del, če ne že v oddaljenih krajih, pa vsaj v svoji neposredni bližini, kajti dosti primerov je že bilo, da se je v večjem kraju, kjer je bilo dosti zmožnih obrtnikov gradila javna zgradba, pri kateri pa domačini niso prišli v poštev, ker ali niso imeli dovoljenja za udeležbo na licitacijah ali pa niso bili povabljeni, ker so bila dela oddana na tak način kot je prej opisano.

Merodajni krogi naj vedo, da se na tak način ubija obrtništvo ves pogum za obstoj in napredek

Zato naj se vzamejo te vrstice resno v pretes in naj se vsa obrtniška dela ne samo v danem primeru tudi v naprej za vse banovinske ustanove javno razpisujejo.

Končno se obrtniki-dobavitelji popolnoma upravičeno pritožujejo, da se razni razpisi za dobave, bodisi od samoupravnih ali vojaških uradov in to šele, če se interesenti posebej zanimajo za predmet dobave, pošiljajo v zadnjem trenutku, tik pred rokom za oddajo ponudbe. Obrtnik, ki bi sicer lahko prevzel dobavo, ne more konkurirati samo iz formalnih razlogov, kajti v tako kratkem roku ne more zbrati vseh potrebnih podatkov, formularjev in dokumentov, s katerimi mora opremiti ponudbo. Zato so vse take ponudbe povečini brez hajske in ima ubogi obrtnik samo stroške z vlaganjem ponudbe, ker zapadejo razne takse in kolekovina.

Ne smete se torej čuditi, da se k licitacijam javlja premajhno število ponudnikov, da vlada med podjetniki-obrtniki nezanimanje za javna dela, ki jih razpisujejo oblasti in da licitacije povečini ne uspevajo, kljub tri in večkratnim razpisom. Tudi ni res, da stremijo obrtniki za čim večjim dobičkom ter da poleg tega še pri licitacijah nudijo premajhne popuste. Pač pa je naspotno resnično, da državni in drugi uradi odajajo sestavljanje proračunov osebam, ki se ne razumejo najbolje na kalkulacijo in se že pri sestavljanju osnovne kalkulac. ne vpoštevata, da mora obrtnik živeti, vzdrževati sebe in družino ter plačevati davke. Kot v posmeh

Mednarodna izmenjava obrtnikov radi strokovne izpopolnitve

Zveza obrtnih društev v Ljubljani vodi že drugo leto razgovore z nekaterimi inozemskimi obrtnimi ustanovami radi izmenjave obrtnikov in pomočnikov, ki se žele izpopolnjevati in izvežbati v inozemstvu. Kakšne koristi za obrtništvo je ta akcija, je razvidno že iz tega, da se je pri Zvezi zglasilo že prilično število interesentov, ki bi bili pripravljene izuriti se v svoji stroki preko mednarodne obrtniške izmenjave. Ne glede, da je tudi na področju zagrebške zbornice ista akcija v teku, želi tudi Zveza obrtnih društev dravske banovine izmenjati do deset obrtnikov za enkrat z Nemčijo, ki bo tudi k nam odposlala prav tolikšno število svojih obrtnikov. Izmenjava bo pričela po vsej verjetnosti že s prvim aprilom t. l. Z ozirom na nujnost tega termina, katerega se bomo skušali držati kljub nekaterim zaprekam, prosim s tem Zveza obrtnih društev, da pošljejo vsi interesenti na njen naslov najkasneje do 2. februarja t. l. lastnoročno pisane ponudbe z navedbo kratkega življenjepisa o dosežanjem delovanju in uspehih v obrti. Pripisati je treba točno: ime in priimek dan, mesec in leto rojstva, točen naslov in kraj obratovanja ter stroko, državljanstvo ter posebne želje. — Navesti je točno kvalifikacijo v obrti in čas zaposlitve odnosno samostojnosti. — Kakšne izpite je kandidat izvršil, ev. tečaje, diplome itd. — Katere šole je dokončal, kje in kdaj. — Kakšen čisti zaslužek prejema sedaj tedensko ali mesečno. Velikost delavnice, v kateri je kandidat sedaj zaposlen in število nameštencev. — Posebne želje kandidata. — Mojster, ki želi poslati v inozemstvo svojega pomočnika, naj pri sestavljanju teh podatkov sodeluje in pripiše svoje priporočilo.

Dalje prosimo, da se javijo oni mojstri, ki so pripravljene sprejeti v svojo delavnico in svoj dom nemškega mojstra-obrtnika ali pomočnika za čas

se sliši izjava nekaterih uradov, češ, da se obrtniki med seboj dogovorijo glede cene v škodo javnemu delu in da je zato taka dela mogoče izvršiti v lastni režiji mnogo cenejše in boljše.

Skrajno porazno je končno za samostojnega obrtnika-davkoplačevalca dejstvo, da dandanes že vsi državni in drugi uradi izvajajo obrtniška dela v lastni režiji.

Taka dela v lastni režiji znašajo lepe stotisočake letno širom cele banovine. Na ta način se legalnemu in delavoljnemu obrtništvu odvzema kruh in možnost, da bi svoje javne dajatve poravnal in skrbel za procvit obrtnosti. Mnogokrat smo že povdarjali, da se te javne dajatve ravno pri obrtništvu z največjo strogostjo izterjujejo,

Ravno sedaj, ko preživlja obrtništvo skrajno kritične čase, bi se morala oblastva zavedati, da je obrtnik oni činitelj, ki s svojimi dajatvami v veliki meri doprinaša svoj obolus domovini na oltar ter za vzdrževanje banovinskega in državnega aparata.

Obrtnik

Zahtevajte v vseh lokalih, kamor zahajate in kjer kupujete svoje potrebščine, da se naročijo na Obrtni vestnik, ker je glasilo vsega stanovsko zavednega obrtništva.

treh ali več mesecev ter prijavijo zvezi naslednje: Svoje točno ime, priimek, poklic in naslov. Navesti je posebne izjemne prilike svoje obrti in ureditev svoje delavnice ter število zaposlenega osebja. — Kakšno strokovno in drugo znanje mora imeti oseba, ki jo želi zaposliti v svoji delavnici ali podjetju. — Kako dolgo lahko trajajo stalna zaposlitev. Kakšno plačo namerava nuditi tedensko odnosno mesečno osebi, katero želi sprejeti in dali je pripravljen nu-

Pesem o slovenskem obrtniku

(Ob dvajsetletnici »Obrtnega Vestnika«)

Draguljev nam ne daje domovina,
bogastvo delež njenih ni otrok,
a kar nam da, je lepa dragotina:
je plod razuma in delavnih rok.

Stanov nebroj človeštvu vdano služi,
ustvarja mu blaginjo, srečo, mir.
S ponosom in zavestjo se jim družijo
obrtnik naš, delovni pionir.

Ko mravlja priden, ko čebela vztrajen,
za delo vnet, družini svoji in domovini
zvest,
udarcev mnogih in tegob navajen,
obrtnik naš nerad skriva svojo odločno
zavest!

Različna se ljudem usoda kuje,
različen je ljudem poklic in stan.
Obrtnik vedro naj načrte snuje,
njegov nikoli ne zatone dan.

Poštena roka, bistra pamet v glavi
veljala bo na svetu vekomaj.
Pojdimo torej složno po tej poti pravi,
bodočnost k naši dosedanji slavi,
nam novih lavorik dodaj!

2. štev. »Obrtnega Vestnika« se je radi nepredvidenih neprilik zakasnila, kar naj nam cenj. naročniki blagovolijo oprostiti.
3. številka izide redno s 1. p. m. kot običajno!

diti tudi hrano in stanovanje.

Najbolje bi bilo, da se izmenjajo mojstri in pomočniki iz istih delavnic, tako da nastopijo tukajšnji obrtniki na onih mestih, katerega zapustijo nemški mojstri in obratno.

Zveza prosi, da se na vsa vprašanja konkretno odgovori ter pošlje čimprej na naslov Zveze v Ljubljani (Sv. Petra c. 4). Istotam se vsak dan dobe pojasnila osebno in telefonično (Telef. 35-23).

Ljubljanska zbornica za podeželsko obrtništvo

Na iniciativo zborničnega svetnika g. Zdravca Jakoba, je ljubljanska zbornica za TOI uvedla akcijo proti krivični uvedbi plačevanja skupnega davka na klanje živine od strani privatnih oseb. V zadnji številki smo to zakonsko odredbo že registrirali. Z ozirom na oškodovanje te uredbe za podeželsko obrtništvo je zbornica naslovila na finančno ministrstvo (oddelek za davke) naslednjo vlogo (21.489/37 — 14. XII. 37.)

Z razpisom z dne 11. XI. 1937 br. 76.002/III je ministrstvo odredilo, da je vsak zakol živine zavezan skupnemu davku brez ozira na to, ali se meso od zaklane živine prodaja ali porablja v lastnem gospodarstvu (gospodinjstvu), češ da je po čl. 16. uredbi o skupnem davku vsaka oseba dolžna plačati skupni davek na živino, katero hoče zaklati, ker se sicer klanje dotične živine ne sme dovoliti.

Po našem mnenju to stališče ne more biti pravilno. Za davčno dolžnost čl. 16. uredbi o skupnem davku ne more biti merodajen zakon odnosno dovoljenje za zakol. Davčna dolžnost se ne ravna po tem, ali je za zakol potrebno dovoljenje ali ne, ampak jo je presojati po drugih vidikih.

Po § 24 fin. zakona 1936/37 skupni

Naročnikom!

V zadnji številki Obrtnega vestnika smo priložili čekovne položnice. Prosim vse naročnike, da te položnice ne založijo ali pa izgubijo, ker veljajo za našo upravo, ako se na njih zadnji strani izpolnijo osebni podatki in po njih nakažejo odgovarjajoče naročnine, kot pobotnice in dokazila o prevzemu zavarovanj v korist naročnikov. Prosimo torej, da vsi, ki reflektirajo na zavarovanje, upravi lista brezpogojno dostavijo vse osebne podatke, kot je razvidno na hrbtni strani položnice. Naročniki, ki poravnajo naročnino osebno v Upravištvu (Ljubljana, Sv. Petra c. 4 vis-a-vis hotela Soče), naj svoje osebne podatke napišejo na listič ter ga oddajo v upravi. V prvi letošnji številki je Obrtni vestnik prinesel na 5. in 6. strani zavarovalno polico, katero mora vsak naročnik izrezati, izpolniti ter jo dobro hraniti. V slučaju nezgode bodo dediči zavarovanca upravičeni zahtevati odškodnino od zavarovalnice le, če predložijo to polico. Na prvi strani police mora vsak izpolniti svoje osebne podatke, ki se morajo ujemati z onimi, napisanimi na hrbtni strani položnice. Na polici bo vsak opazil pokončno rubriko s štirimi razdelki. Tu sem naj vsak naročnik napiše datum poravnave naročnine, istočasno opozarjamo, kdor ne bo imel poravnane tekoče naročnine, mu zavarovanje preneha. Zato priporočamo vsakomur, da naročnino poravnava za vse leto. Tako bo prepričan, da je zavarovan in mu vse leto ne bo treba skrbeti, kdaj mu poteče tekoča naročnina. Naročnina mora biti plačana najmanj za eno trimesečje vnaprej, ne da bi nam bilo treba opominjavati. Pazite torej, brez naročnine tudi ni zavarovalnine. Kot izrecen pogoj za zavarovanje zahteva podpisana uprava, da so vsi zaostanki naročnine iz prejšnje dobe poravnani.

Če bi založili ali izgubili našo čekovno položnico in bi želeli poslati naročnino, tedaj postopajte sledeče: na pošti kupite za 25 par splošno položnico ter nanjo napišite številko našega čekovnega računa (10.860) ter naslov: Uprava Obrtnega vestnika v Ljubljani. Pri tem si prihranite še izdatke s pošto na kaznico. Ni torej nobenega pravega izgovora, da naročnine niste mogli poravnati, ker niste imeli ček. položnice. Treba se bo samo navaditi na red v denarnem prometu in pa malo izkušnje. Kdor bi si kljub našemu pojasnilu ne znal pomagati, naj vpraša na pošti, kako je treba napisati tako položnico.

Ponovno torej opozarjamo na treje: čimprej redno nakazilo naročnine, čitljivo napisane osebne podatke na zadnji strani položnice (ime, priimek, rojstne podatke, poklic in bivališče) ter pazljivo čuvanje osebne zavarovalne police. V ostalem skrbno prečitajte zavarovalne pogoje na zadnji strani police! Plačajte naročnino, da preskrbite svojem zavarovalnino!

V slučaju kakih nespornostov se obrnite na upravo lista, ki vam bo rade volje dala pojasnila.

UPRAVA.

davek ni samostojna davčna oblika, ampak je samo reformiran način pobiranja občega davka na poslovni promet, ki je uveljavljen z zakonom iz l. 1922. Potemtakem je presojsati davčno dolžnost po tem zakonu. Po tem zakonu pa je glavni predpogoj prenos svojine, brez prenosa svojine se ne more izvršiti promet, ki bi bil zavezan davku na poslovni promet. Ako obrtnik, ali kaka druga privatna stranka, ki se ne bavi obrtoma s klanjem živine, zakolje doma prirejenega prašiča, se od tega zakola ne more pobrati prometni davek, ker manjka predpogoj prenosa svojine. Na našem področju

je večina podeželskih obrtnikov takih, ki se obenem pečajo tudi s kmetijstvom, odnosno z govedo- in prašičerejo. Vsi ti bi bili občutno prizadeti, če bi morali za zakol plačati skupni davek.

Dopisujte v Obrtnem vestniku! Poročila o krajevnih prilikah bodo služila vsemu našemu stanu kot smernice, kako in kje so potrebni nujni ukrepi in intervencije naših prostovoljnih organizacij. Pa tudi širša javnost in merodajni faktorji bodo objektivno poučeni o naših zahtevah!

Ing. arch. Rado Kregar:

Načrtno gospodarstvo sodobne Nemčije

ZASČITA KMEČKEGA STANU

Nemško vodstvo se zaveda, kako velike važnosti je za izvajanje načrtnega gospodarstva baš kmetijstvo. Kmečki stan ni danes samo hranilec nemškega prebivalstva, temveč tudi glavni dobavitelj surovin. Zato je nemško državno vodstvo storilo vse, da tudi z zakoni zasigura temu stanu njegov obstoj in zboljša življenske pogoje. Državni zakon o dednosti posestva je ustvaril kmečki družini življenske temelje. Tudi skuša nemško vodstvo pritegniti k kmečkemu delu odvisno mestno delavstvo, ki je bilo prvotno kmečkemu stanu. Pritegniti pa skuša tudi mladino, pred vsem mestno, da spozna vse koristi, ki jih nudi zemlja, kateri je bila že popolnoma odtujena. Ta mestna mladina danes že v veliki meri pomaga pri žetvi, pogozdovanju, osuševalnih in namakalnih napravah v svojem prostem času. Preko 350.000 mestne mladine se tako vrača k rodni zemlji ter z navdušenjem in ljubeznijo pomaga v borbi, ki jo vodi nemško narodno gospodarstvo. Pri tem delu v prosti naravi, na solcu in v svežem zraku pa si z delom rok utrja zdravje, ki je pogoj za intenzivno delo, ki čaka to mladino, ko bo dorasla.

GOZDARSTVO IN

LESNO GOSPODARSTVO

Drugi zelo važen faktor in dobavitelj surovin je gozd. Les tvori danes poleg premoega glavno snov, iz katere proizvajajo kemična industrija druge surovine. Zato je tudi gozdarstvo v celem obsegu vključeno v program nemškega načrtnega gospodarstva. Danes krije Nemčija 76% potrošnje lesa iz lastnih gozdov.

Racionalna izraba gozdov je prav tako organizirana kakor racionalizacija rodovitne zemlje, živil, rudnin itd. Številni statistični materijal na razstavah podaja točen pregled o obsegu in vrstah nemških gozdov, o dorastku, sečnji, itd., tako da more vodstvo gozdarskega urada na podlagi potreb in v skladu z dorastkom določiti vsakoletno dopustno uporabo lesa. Uporaba lesa se v Nemčiji letno stopnjuje in presega danes za 50% dorastek. Kljub temu, da je nemški gozdni obstoj zelo velik, se morajo pokazati pri ponovnem stopnjevanju uporabe lesa škodljive posledice za njihove gozdove.

Da pa se prepreči vsaka individualna spekulacija in ropno gospodarstvo, ki vodi vedno do opustošenja gozdov, je bil prvi korak, ki ga je storila sedanja vlada, da je gozdove začutila z enotnim gozdarskim zakonom in podredila celotno nemško gozdno gospodarstvo enotnemu in odločnemu vodstvu državnega gozdarskega urada. Na izboljšanje gozdarstva in lesnega gospodarstva sodelujejo danes prvi nemški strokovnjaki. Oni znanstveno raziskujejo razne možnosti, kako vzgojiti najboljše gozdove in take, ki bodo daljši gospodarstvu tak les, ki ga je morala Nemčija do zadnjega časa uvažati. Tako se zasajajo danes v Nemčiji zopet mešani gozdovi. Tudi je naloga nemških strokovnjakov, da najdejo še druge načine in možnosti, da ta njihov les čim boljše in mnogostraneje izrabijo. V najmanjši meri služi danes les za kurivo. Iz odpadkov lesa, žaganja, oblanc, itd. izdeluje nemška industrija najrazličnejše umetno gradivo, katerega izvažajo po celem svetu. (Heraklit, insult in podobna gradiva.) Nešteti so načini, katerih se poslužuje nemško lesno gospodarstvo, da vrsto in kvaliteto lesa izboljša. Oplemenitve lesa je danes enake važnosti, kot oplemenitev kovin, tkanin in drugih produktov. Kot v vsem nemškem gospodarstvu, vidimo tudi v lesni produkciji, da igra danes najvažnejšo vlogo kvaliteta materiala in kvaliteta produkcije, ne pa kvantiteta, kar je bistvo vsakega pravega načrtnega gospodarstva.

Dohodki iz nemških gozdov dokazujejo napredek njihovega gozdnega in lesnega go-

Pobijajte šušmarstvo! Zavedajte se, da je šušmar največji škodljivec samostojnega obrtnika-davkoplačevalca. Zadržajte od združenj, da prijaviš šušmarje pristojnim oblastem. Vsaka prijava naj bo verodostojna!

spodarstva. Celokupna vrednost donosa nemških gozdov znaša ca 1 milijardo RM (vrednost lesa samega se ceni na 600 milijonov RM, gozdnih sadov in zdravilnih zelišč ter vrednost mesa divjačine ter kož pa na 400 milijonov RM). Dalje je zaposlenih v gozdarski in lesni industriji ca 14% delavstva. Zato tudi smatra gozdove danes tako prebivalstvo kakor državno vodstvo za lastno ljudstva, kateremu mora tudi v bodoče ostati.

VARČEVANJE Z ŽIVILI

Pomanjkanje živil sili Nemčijo, da je uvedla skrajno varčevanje z njimi tudi v privatnem gospodinjstvu. Statistični podatki dokazujejo, da se je pokvarilo letno za 1.600 milijonov RM živil zaradi slabega in neracionalnega gospodinjstva. Pred vojno gospodinjstvo niso bile vajene varčevanja, kuhale so preveč in tako so šla odvisna jedila v pomije, kjer so se pokvarila. Da se v bodoče to nepotrebno uničevanje že itak manjkajočih živil prepreči, je uvedla država veliko propagando med nemškimi gospodinjstvi, da jih prepriča o potrebi varčevanja in jih tako pritegne k sodelovanju v gospodarski borbi. Da se racionalizacija z živil čim strožje izvaja, uvaja nemško vodstvo že obligatorične jedilne liste, ki so v skladu z letnim časom in takratnimi pridelki. »Kampf dem Verderb« (boj proti pokvari) je geslo te akcije.

UPORABA ODPADKOV

Štednja pa ni omejena le na živila, temveč na vse odpadke. Danes Nemčija odpadkov brez vrednosti sploh več ne pozna. Ves star papir, stare cunje, kosti, prekuhanjo kavo, staro železo, vse vrste pločevinskih odpadkov, stare škatle, vsi odpadki v industriji in celo vse odpadke vode iz kanalizacije nemških mest in industrijskih naselij uporabi njihovo gospodarstvo. Številni so produkti, ki jih proizvajajo nemška industrija iz teh odpadkov in njihova predelava je zelo važna za celokupno gospodarstvo. Tudi v tem oziru se kaže vsa iznajdljivost in skrajno varčevanje, ki je nastala zaradi velikega pomanjkanja surovin. Zbiranje starih snovi in odpadkov tvori danes za nemško gospodarstvo nov vir za pridobivanje surovin. Kot primer skrajne racionalizacije tvorijo bistrične naprave odpadnih voda. Iz njih se pridobiva maščoba, gnojilo itd. Celo plin, ki nastaja pri razkrajanju fekalij, zbirajo v velike plinske rezervoarje ter služi kot kurivo in pogonsko sredstvo. S tem plinom vozijo po Nemčiji že tisoči tovornih avtomobilov. Pri vsaki takji bistrični napravi se nabaja tank, ki dobavlja avtomobilom to pogonsko sredstvo, komprimirano v jeklenih steklenicah.

LAHKO GRADITELJSTVO

Skrajna racionalizacija materiala pa se kaže v industrijski produkciji. Ona išče vedno nova pota, kako potrošnje gradiva reducirati na minimum. To stremenje je ustvarilo poseben način v izdelavi konstruktivnih elementov v celotni gradnji, ki ga nazivajo Nemci »Leichtbau« (lahko graditeljstvo). To ne bazira ne na uporabi lahkega gradiva in tudi ne na stopnjevanju dopustne obremenitve materiala. Prvo sredstvo za tovrstno produkcijo je izboljšanje kvalitete gradiva, ki omogoča boljše izrabo gotovih lastnosti tega gradiva. Drugo sredstvo je ugodnejša prilagoditev gradbenih oblik (profilov) na obremenitev in na obnašanje gradiva pri teh obremenitvah. Tretje sredstvo je izbira pripravnih načinov, s katerimi se da izvesti gotovo delo z minimalno uporabo gradiva. Četrto sredstvo pa je izboljšanje cele produkcije. To graditeljstvo dosega kljub zmanjšani množini uporabljenega gradiva večjo nosilnost, in je danes za nemško gospodarstvo nov vir za pridobivanje surovin. Možen pa je ta način gradnje le s plemenitim materialom, preciznimi stroji ter popolnim strokovnim znanjem, ki dosega vprav v nemški industriji neverjetno višino. Vrednost oplemenitenega materiala poveča več stokratno njegovo ceno. Surovo železo ima n. pr. kot ruda vrednost le par pfenigov, zadobi pa kot peresno jeklo za ure večjo vrednost od zlata.

POGONSKA SREDSTVA

Tako hitro izvedena reorganizacija vsega narodnega gospodarstva pa je bila mo-

goča le, ker je domalega vsa produkcija že mehanizirana in industrijalizirana. Preorientacija pa je v industriji mnogo lažja kot v ročnem delu. Ta vsestranska mehanizacija dela, predvsem motorizacija prometa, pa rabi velike množine pogonskih sredstev. Tudi te je morala Nemčija v veliki meri uvažati, predvsem nafto in bencin. Pomanjkanje inozemskih denarnih sredstev pa sili nemško gospodarstvo, da išče nadomestek tudi za te produkte. Nemški znanstveniki so našli načine tako, da more danes njihova industrija iz domačih odvisnih produktov in surovin izdelovati znatne množine bencina, špirta in raznih drugih tekočih in plinskih pogonskih sredstev. Ta pogonska sredstva producira danes Nemčija predvsem iz lesa, oglja, premoga in krompirja. Način produkcije umetnega bencina in drugih podobnih snovi tako napreduje, da bo Nemčija v doglednem času mogla iz lastnih surovin, predvsem iz premoga, producirati zadostne množine in se bo v pridobivanju teh produktov povsem osamosvojila. Razstave v Nemčiji podajajo točno sliko razvoja bencinske produkcije, pojasnjujejo način produkcije. Dalje prikazuje vse stranske produkte, ki postajajo za nemško gospodarstvo od dne do dne važnejši in ki jih danes že v velikih množinah izvažajo.

MOTORIZACIJA IN GRADNJA CEST

Mehanizaciji dela mora slediti tudi motorizacija prometnih sredstev, oziroma celega prometa. Naraven pogoj za zdrav razvoj motorizacije so prvovrstne ceste in izpopolnitev cestnega omrežja. Toda ta motorizacija cestnega prometa ne sme konkurirati drugim prometnim sredstvom in ustanovam. Nazadovanje železniškega, vodnega in drugega prometa vsled porasta motorizacije, zaznamujejo le one države, v katerih si stoji posamezna prometna sredstva nasproti v konkurenčnem boju. Vsek konkurenčni boj pa slabi skupno narodno gospodarstvo, zato tudi z motorizacijo cestnega prometa ne nazaduje v Nemčiji promet z drugimi prometnimi sredstvi, ker se vse prometne panoge medsebojno izpopolnjujejo. V gradnji novih cest in popravilju starih, ter v prometni službi je danes v Nemčiji zaposlenih več kot 1 milijon delavcev. Najbolj izvedena je motorizacija izmed vseh držav Evrope v Nemčiji, ki pa ima pač najboljšo ceste. Toda tudi tega problema ne rešujejo ločeno, temveč v zvezi s celim njenim gospodarstvom. Glavne prometne državne ceste so tudi obrambnega značaja. Po teh cestah more danes Nemčija z veliko naglico premikati svojo do skrajnosti motorizirano in mehanizirano armado. Te ceste so za njo enako važne v gospodarskem, kot v obrambnem oziru. Na njihovih projektih sodelujejo poleg tehnikov in gospodarstvenikov tudi vojaški strokovnjaki. Te ceste postajajo za Nemčijo v obrambnem oziru enako važne, kot obrambne naprave drugih držav —

Obrtnega vestnika naročnik biti mora vsak obrtnik!

NEMSKO OBRTNISTVO

V zgodovini nemškega naroda je igralo obrtništvo vedno zelo važno vlogo tako v gospodarskem kot političnem in socialnem življenju. Še večjo vlogo pa igra danes v sodobni Nemčiji in tvori steber v narodnem gospodarstvu in države. Številne žive sile izvirajo iz vrst rokodelskih slojev. Zastopniki obrtništva so danes na vodilnih mestih ne samo v obrtih in industriji, tudi v socialnem političnem, umetniškem in kulturnem življenju je njihovo mnenje merodajno. Kmečke in rokodelske družine in generacije so one, ki pomlajajo, regenerirajo in vzdržujejo življenje v nemških mestih in industrijskih centrih. Tudi je razvoj nemške industrije pred vsem zasluha nemškega rokodelstva, iz katerega vrst izhajajo kvalificirani delavci in obratovodje. Pravilna uporaba industrijskih izdelkov, vzdrževanje naprav, zgradb, strojev, itd., temelji na popolni strokovni izvežbanosti rokodelskega ročnega delavstva. Tudi najboljše material, najboljši industrijski produkti in izdelki izgube na svoji vrednosti, trpežnosti in uporabnosti, če se jih poslužijo in uporabi strokovno slabo izvežban rokodelc, obrtnik ali njegov pomočnik. Rokodelstvo in obrtništvo šteje danes v Nemčiji ca 1.600.000 obratov in ca 4.000.000 zaposlenih. Vsa ta delovna sila sodeluje s svežimi močmi na novem oblikovanju gospodarstva države in nemškega življenja sploh.

Posebno značilno za premišljeno gospodarstvo je, da ne izvažajo surovin in polizdelkov tudi ne onih, ki jih ima v izobilju. Tako tudi ne izvažajo surove delovne sile. Nemški izseljenci so po večini kvalificirani delavci, rokodelci in obrtniki s popolno strokovno naobrazbo, narodno zavedni inteligenti ter tvorijo sestavni del izvoza industrijskih izdelkov. Montažo, obratovanje, repariranje, itd. njihovih strojev, aparatov, itd. morejo izvršiti le njihovi kvalificirani delavci. »Specialisti«, za katere veljajo v vseh državah, v katere uvažajo Nemčija svoje izdelke, posebni predpisi in olajšave glede zaposlitve in bivanja.

Ti nemški delavci ne pušče svoje mladosti in delavne moči v inozemstvu, njih tuj kapital ne more izkoristiti. Oni ne utonejo v morju tujih narodnosti, tudi se ne vračajo na starost izmозgani, bolni, pohabljeni in za delo nesposobni v domovino, kjer so v breme občinam, državi in raznim dobrodelnim in socialnim ustanovam.

Nemški kvalificirani delavci se po največ 10 ali 15 letih, često že tudi preje vračajo nazaj v Nemčijo premožni, s polnimi močmi, kjer pomagajo s tem svojim prisluženim denarjem in delom graditi nemško narodno gospodarstvo — (Dalje sledi.)

OGRIN RAJKO, upravnik Zanatske banke, podr. v Ljubljani:

Obrtniški krediti in denarno gospodarstvo

(nadaljevanje in konec)

Pri najemanju kredita, to je izposojevanju tujih sredstev je potrebna previdnost. Kredit je v gospodarstvu velika dobrina, vendar le pri vzdržni višini in premišljeni uporabi. Marsikateremu obrtniku so bila že izpodnežna tla, ker ni dovolj prevdaril, kako daleč sme svoje podjetje obremeniti s tujimi sredstvi, ker ni dobro kalkuliral rentabilnosti nameravanih investicij in same proizvodnje. Obrtnik mora pri najemanju posojila razven tega tudi upoštevati, da bo kredit v odgovarjajočem razmerju z njegovo osnovno v delavnico investirano imovino in da bo v odgovarjajočem razmerju z obsegom prometa, katerega dosega v svoji delavnici.

Mnogo se med našim obrtništvom kritizira, da je obrestna mera za kredite previsoka. Izračunano pa je, da obrtnik s posojilom pri Zanatski banki zasluži trikrat toliko, kolikor da za obresti. Pri tem pa ni vpoštevan zaslužek obrtnika, katerega doseže pri nakupu surovin, ako jih plača v gotovini. Pri takojšnjem plačilu surovin se doseže ugodna kupna cena, se ne plača dražih obresti za kredit dobavitelja in povrh se dobi še visok blagajniški skonto, ki mnogokrat celo presega zaslužek pri predelavi surovin. Obrtniki čelajo danes z minimalnim zaslužkom, zato morajo surovino kupiti poceni, ne pa jo preplačati. Poznamo ameriški gospodarstvenik Woolworth je pravilno spoznal možnost dobilčka in rekel: »Mnogo ljubši so mi bančni dolgovi, kakor pa nelikoriščen blagajniški skonto. Skonto mi donaja mnogo več, kakor plačam na bančnih obrestih. Bolje sploh ne morem zaslužiti!«

Krojni tečaj

dnevni in večerni
bo trajal od 3. do 23. februarja 1933.

Prijave sprejema

TEODOR KUNC

lastnik

od kr. banske uprave dovoljene šole
LJUBLJANA, Aleksandrova cesta 5/II.

Veliko izgubo utrpí obrtnik ali obrtniško podjetje, ako drži doma, četudi samo prehodno odvisno gotovino. Zato si vsako večje obrtniško podjetje izposluje pri banki otvoritev tekočega računa, na katerega vplaga ali nakazuje gotovino, ki trenutno v poslu ni neobhodno potrebna. Lastnik tekočega računa dobi od banke poštne položnice, katere izroča svojim odjemalcem, da z njimi plačajo dobavljeno blago ali izvršeno delo; podčeljski lastnik računa pa uporablja položnice tudi za lastna vplačila. Z nabranim dobroimetjem na tekočem računu more lastnik računa ali od njega določeni pooblaščenec vsak čas razpolagati s poljubnimi zneski, bodisi v gotovini pri bančni blagajni ali pa s pisemnimi naročili za nakazila zneskov na poljubne tvrdke ali osebe. O vsakem vplačilu in izvršenem nakazilu pošlje banka lastniku računa pisemno obvestilo. Stroški za vzdrževanje tekočega računa so izredno nizki, povrh pa se dobro metje še primerno obrestuje. Tekoči računi se ne zaključujejo veak dan, tedensko ali mesečno, temveč po letno. Te zaključke odnosno izpiske računov, ki jih imenujemo kontokorrente, pošlje banka lastniku računa. Iz njih so razvidna vsa vplačila, izplačila, nakazila in obrestni račun; tako ima lastnik računa tudi točen pregled o svojem denarnem poslovanju. Razume se samo po sebi, da banka svojim stalnim komitentom pomaga tudi v vseh drugih denarnih vprašanjih.

Zanatska banka sprejema tudi hranilne vloge. Obrtniki, obrtniške ustanove in organizacije ter drugi hraniljci nalagajo pri njej svoje prihranke, ki se obrestujejo po najvišji možni obrestni meri. Hranilne vloge izplačuje banka na vsakokratno zahtevo vsak čas, odnosno po preteku odpovednih rokov, ako so bili dogovorjeni. Splošno je znano, da Zanatska banka v dobi splošnega pomanjkanja denarja ni samo v velikem obsegu podeljevala obrtniške kredite, pač pa je tudi neprekinjeno izplačevala vse hranilne vloge. Razume se,

da bo mogla banka še v večjem obsegu kreditirati obrtnike, čim bo zbrala še več denarnih sredstev. Vendar banki to ni edini cilj. Ona ima pri svojem delu vedno pred očmi splošne obrtniške koristi, zato si prizadeva v vzgojnem smislu delovati tudi na varčevalce. Zanatska banka je vedno smatrala in smatra, da bo svojo dolžnost do popolnosti izvršila šele tedaj, ko bo obrtniški stan kar najbolje gospodarsko organiziral in dvignila njegovo socialno stopnjo. To pa je v veliki meri dosegljivo tudi z varčevanjem.

Narodna prislovica pravi »Vsak je svoje sreče kovač«. Zato je potrebno pravočasno začeti s štednjo manjših ali večjih zneskov. Vsak človek, ki si želi zasigurati lepo bodočnost mora štediti, to je, da manj izdaja kakor prejema. Vsak dinar obrne v roki dva-trikrat, predno ga izda. Vsak

obrtnik naj izkoristi možnost plodnosnega nalaganja denarja pri Zanatski banki, ker s tem gradi sebi lepšo bodočnost, obenem pa pomaga pri pospeševanju celokupnega obrtniškega gospodarstva.

Obrtništvo se dobro zaveda velike pridobitve, katero ima v svojem stanovskem denarnem zavodu. Ta zavod je predvsem namenjen gospodarskim koristim obrtništva, zato se ga tudi z zaupanjem poslužuje. S složnim sodelovanjem celokupnega obrtništva bo njihov denarni zavod iz dneva v dan močnejši in tako postal seber obrtniške gospodarske neodvisnosti.

S temi željami voščim vsemu obrtništvu srečno in uspehov polno Novo leto.

Z redno plačano naročnino priskrbite svojcem zavarovalnino!

stanovske solidarnosti in zavesti ter da razmišljajo, kako bi se mi vsi združili, da bi si bolj uspešno zaščitili svoje lastne interese. Naslonimo se na Obrtni vestnik, ki je danes krepka opora vsega zavednega obrtništva in se preko njega češče pogovorimo in dogovorimo o svojih težavah. Mogoče se bi dalo na ta način marsikaj preokreniti na boljše!

Maribor. Obrtniški sestanek. Tukajšnja Poslovalnica zborničnega Obrtnopospeševalnega zavoda sklicuje za petek dne 21. t. m. ob 20. uri v restavracijske prostore Narodnega doma sestanek obrtništva, na katerem bo g. profesor Baš Franjo predaval o vlogi obrtništva v zgodovini Maribora. Gospodarski krogi, ki jih zanima razvoj obrtništva v mariborskem okolišju od davnih časov do danes, se na to prireditve posebno opozarjajo.

Tezno pri Mariboru. Pod predsedstvom g. Šabedra Joška, kraj. m. v Teznu pri Mariboru se je sestavljal pripravljajni odbor, za ustanovitev prostovoljne obrtniške organizacije. Obrtnike iz okolice pozivamo, da se včlanijo polnoštevilno.

Kamnik. Obrtno društvo za srez Kamnik v Kamniku sklicuje v nedeljo 23. januarja t. l. ob 9. uri dopoldne redni letni občni zbor. Blížnja obrtna društva so naprosena, da pošljejo na občni zbor svoje delegate. Celokupno članstvo se poziva, da se občnega zbora polnoštevilno udeleži!

Poljanska dolina. Obrtno društvo v Gorenji vasi prosi svoje člane, ki prejema Obrtni vestnik na društveno naročilo, da izpolnijo podatke na zadnji strani položnice ter jo pošljejo ali pa osebno izročijo tov. Tominu, tajniku društva v Poljanah. Da bo zavarovanje v redu teklo, naj zadevo čimprej uredi. Zavarovalno polico pa naj vsak zase hrani, da v slučaju nezgode pri zavarovalnici lahko dokaže upravičenost zavarovanja. V slučaju, da ne dobivajo vsi člani redno Obrtnega Vestnika, naj se zglasijo pri tajniku društva, ki je prevzel tudi sicer celokupno poverjeništvu uprave lista za Poljansko dolino. On sprejema tudi naročevanje lista in vplačila naročnine.

Z uvedbo zavarovanja naročnikov Obrtnega vestnika je uprava našega stanovskega

GOSTILNO

oddam v najem — na račun — skupno s hišo. — Lepa eksistenčna možnost bi se nudila izvežbani in spretni šivilji, odnosno drugim interesentom s posttranskimi zasluzkom, ki bi imeli veselje do gostilniške obrti. Kapital ni potreben. Naslov se poizve v upravi »Obrtnega vestnika«, Ljubljana — Sv. Petra' cesta 4. Telefon 35-23.

ga lista zopet pokazala lepo razumevanje za svoje naročnike, zato je potrebno, da se tudi naročniki naslonijo na svoj strokovni list z zaupanjem, ga podpirajo s pridobivanjem novih naročnikov, z vestnim plačevanjem naročnine, toda tudi moralno s tem, da v list dopisujejo, posvetujejo in oglašajo. Zahtevajte povsod, kamor zahajate in kjer kupujete ter naročite svoje potrebnščine, svoj list. Zavedajte se tudi obrtniki svojih pravic in zahtev!

Kranj. V nedeljo, 23. t. m. bo v Kranju v gostini pri Joštarju ob 9. uri dop. sestanek ključavničarskih mojstrov iz vse Gorenjske. Udeležba vsakega ključavničarskega mojstra častna zadeva!

Lendava. Na pobudo Skupnega združenja obrtnikov v Lendavi je priredila mariborska Poslovalnica zborničnega Obrtnopospeševalnega zavoda tukaj 3-dnevni tečaj mojstrskih izpitnih predavanj v dneh 6.—8. januarja. Priprave za tečaj so vodili glavni funkcionarji Združenja, predvsem predsednik g. Fric in tajnik g. Leonhard. Tečaj je odlično uspel. Predavanj se je udeležilo 58 rokodelskih mojstrov in pomočnikov iz celega sreza, ki so pazljivo sledili predavanjem in si glavne nauke tudi zabeležili. Predavanja so obsegala vse teoretične predmete, katere in v kolikor bi jih naj — sebi v korist — obvladal vsak rokodelski mojster, državoznanstvo, obrtni zakon, zakon o davkih, kakor tudi še zakon o delavskem zavarovanju, zakon o delavski zaščiti, strokovno računstvo in geometrijo, kalkulacijo, menične predpise, poštno-prometne predpise, spisje. Tečaj je za naš okraj bil tem bolj potreben, ker si zaradi posebnih nacionalnih prilik v tem okraju obrtniški naraščaj v pred- in medvojni dobi ni pridobil epake izobrazbe v osnovnih šolah kakor v narodnostno enotnih krajih, do strokovnega pouka pa naraščaj radi raztresenosti po obsežnem okraju večinoma sploh ni prišel. Bila je to prva prireditve te vrste v Lendavi. Želimo, da bi temu tečaju kmalu sledili drugi. Obrtništvo rabi izobrazbo kakor vsakdanji kruh, da postane odpornejše proti vsakojakim tegobam, katerim je izpostavljeno posebno v obmejnih srezih.

VSEM NAROČNIKOM in LASTNIKOM »OBRTNIŠKEGA KOLEDARJA« ZA L. 1938.!

Opozarjamo, da potече z 31. januarjem pogodni rok za zavarovanje v znesku dinarjev 1000 za vsakogar, ki ne bi do tega termina poravnal naročnino za koledar (dinarjev 12.—) ter Obrtniškega društvu v Ljubljani ne bi dostavil kupon za zavarovanje, ipolnjen z lastnimi osebnimi podatki. Naročnino in kupon lahko oddaste tudi osebno v tajništvo društva, Ljubljana, Sv. Petra c. 4.

Vsi službodajaleci, ki imajo služkinje (stalne postrežnice) morajo do 31. 1. 1938 nabaviti davčne karte za služkinje. Karte se dobe samo pri davčni upravi za mesto v Ljubljani Vodnikov trg 5/II, nadstr. soba št. 9 in stanejo 52 din. Istočasno morajo plačati tudi prispevek za bednošni sklad po 25 din. Takoj po 31. januarju se mora po razpisu ministrstva finance št. 88.681/III od 28. 12. 1937 avesti stroga kontrola.

Pridobivajte novih naročnikov! Vsak naročnik mora biti svojemu listu v pomoč. Služiti mora kot zaupnik in poverjenik med svojimi tovariši, ki še niso naročeni na svoj najboljši stanovski in strokovni list!

PLAČAJTE NAROČNINO!

izvolitvi za župana tega mesta. Svet je namreč gledal bolj na vaše zasluge kakor pa na vaš stan.

Krivec: Mestni svet nikakor ne more dopustiti, da bi se tako moder mož bavil s tako nizkimi opravili in da bi s tem svoj talent takorekoč v zemljo zakopal.

Urban: Gospodje kolegi, sporočite slavnemu svetu moj pozdrav in mojo zahvalo in zagotovite mu mojo protekcijo. Zelo ljubim mi je, da je prišel na to misel, seveda le radi dobrobiti mesta, ne radi mene.

Železnik: Blagorodni gospod župan, spričo takšne izjave mora mestni svet verjeti v vsesplošni prospah celokupnega našega mesta.

Krivec: Prav radi tega so bili odklonjeni premožnejši in pomembnejši možje, ki so se potegovali za tako častno a hkrati tako odgovorno mesto.

Urban: Da, da! No, jaz upam, da se ne boste kesali radi te izvolitve.

Železnik, Krivec: Priporočam se vaši blagorodni vsesplošni županski naklojnosti.

Urban: V veliko zadovoljstvo si bom štva, če bom mojel vašemu blagorodju s čim postreči. Naj mi vaša blagorodja oprostite, da ju ne mor m dalje spremljati.

Krivec: Saj to bi se niti ne spodobilo a gospoda župana.

Urban: (zaključuje Blažu). Hej, prijatelj, tu imate za pol litra!

Reportaža

Uredništvo bo objavljalo kratek popis bolj ali manj znanih tvrdk, ki so med obrtništvom znane radi dolgotnega solidnega poslovanja ali pa, ki bi se želele predstaviti širšemu krogu odjemalcev iz obrtnih poklicev. Zato vabimo vse zainteresirane, da se odzovejo našemu prizadevanju.

Brcar & Co. Menda ni mlinarja in žagarja v Sloveniji, ki bi ne poznal te tvrdke tekem njenega 15. letnega obstoja. Sedež je v Ljubljani. Bavi se s prodajo mlinskotehničnih potrebščin in je v tej stroki edina specialna tvrdka v Dravski banovini. Njen delokrog sega po vsej državi, saj šteje med svoje odjemalce velik del srednjih in malih mlinov, ne le v Sloveniji, temveč tudi po vseh ostalih banovinah. Zastopa več inozemskih prvorazrednih tvrdk ter si je s svojo solidnostjo in dobro postrežbo pridobila dober glas in zaupanje svojih odjemalcev. V zalogi ima poleg specialnih mlinskih potrebščin tudi prvovrstne gonilne jermene vseh vrst in dimenzij iz usnja, gumlja in kamelne dlake: dalje priznana prvovrstni vosek za mazanje jermenov pod zaščitno znamko »Prima«, obratne tehnične potrebščine, kakor transmisijske jermenice, razne stroje itd. Izvršuje tudi razne preureditve mlinov in sličnih obratov na vodno moč z vsemi osnutki praktičnih načrtov. Tvrdko toplo priporočamo!

Matej Fajfar. V kolarski obrti se je v zadnji dobi uvedla radi svoje solidnosti in sodobnosti renomirana tvrdka Fajfar. Lastnik, Matej Fajfar, katerega Vam tu predstavljamo je strokovnjak v svoji obrti, obrtnik, ki se zaveda tehničnega napredka in sledi toku modernega časa. Ravno spoznavanje sodobnih potreb in čut stalnega kontakta z današnjimi zahtevami, je dandanes za obrtnika najpotrebnejša lastnost in pogoj za obstanek in napredek...

Iz naših cest bodo polagoma izginili »zapravljivčiki« in »parizarji«. Mesto njih se bolj in bolj uveljavljajo motorna vozila. Kolar zato ne bo več čakal na naračila samo za izdelavo samokolnic in koles, temveč se bo vrgel na izdelovanje karoserij in vsega kar spada na stroko. Mojster Matej Fajfar je strokovnjak v izdelovanju karoserij. Pri našamo mimogrede en pesnetek njegovega

ličnega izdelka, ki je našemu obrtniške-mu delu v ponos in čast. Pa tudi smučič, izdelane pod nadzorstvom Mateja Fajfarja so priznane od vseh dobrih smučarjev. On se na to razume, zato jemlje, prvič domač les, ki je za naše visoke zahteve smučarskega športa ravno tako odličn, kakor mahagoni in ne vem še kak les, in drugič uporablja Fajfar pri tehniki izdelovanja svojih priznanih smučič bogate izkušnje naših slovenskih smučarjev. Vsem prijateljem lepega smučarskega športa priporočamo zato, da se napotijo kar naravnost k mojstru Fajfarju, Ljubljana, Trnovska 25. Tel. 34-10.

Z A V E S E L D E L O P U S T

Političen klepar
TRETJE DEJANJE
PRVI PRIZOR
Železnik, Krivec, laži mestna svetovalca.
Blaž, Železnikov sluga.
Železnik Zdaj pa vam bom pripovedoval o potegavščini, ki se ji bo vse mesto smejala. Ali morda veste kaj sem si z nekaterimi meščani izmislil?
Krivec: Ne, tega ne vem.
Železnik: Ali ne poznate mojstra Urbana?
Krivec: Tega kleparja, ki je hud politik in ki stanuje v tej hiši?
Železnik: Prav tega mislim. Zadnjič sem bil v družbi z nekaterimi mestnimi možmi, ki so se nanj jezili, da po gostilnah kritizira mestno upravo in da hoče vse reformirati. Hoteli so poslati za njim detektive, ki naj bi ga vjeli pri besedi in potem bi ga drugim za vzgled kaznovali.
Krivec: Vsekakor bi bilo želiti, da bi take tiče strogo kaznovali. Zberejo se v gostilni in potem pri polnih kozarcih kritizirajo vse po vrsti od prometnega stražnika pa do ministrskega predsednika.
Železnik: Tako je! Takle klepar vam reformira vso državo med tem ko popravlja staro vedro. Vendar pa se mi namera mestnega odbora ni zdela pametna. S tem, da takega človeka aretirajš, vzbudiš med ljudstvom nezadovoljnost in njemu same-

mu pripomores do večjega ugleda. Moje mnenje pa je, da mu zaigramo komedijo. To bo imelo več uspeha.

Krivec: Kakšna pa bi bila ta komedija?
Železnik: Poslali bi k njemu deputacijo, češ da jo je poslal mestni svet, da bi mu čestital k izvolitvi za župana. Tu se bo videlo v kakšne stiske bo zabredel. Sam bo prišel do tega, da je velika razlika med gostilniškim politiziranjem in resničnim županovanjem.

Krivec: Toda kaj bo iz tega sledilo?
Železnik: Da bo, ali iz obupa zbežal iz mesta, ali pa ponižno prošil za razrešitev. Ker sem vas že srečal, bi vas prosil, da mi pomagate pri tej komediji.

Krivec: Prav rad! Bodiva midva deputacija in pojdiva takoj k njemu!

Železnik: Blaž, potrkaaj in reci, da sta zanj dva mestna svetovalca in da želite govoriti z mojstrom Urbanom.
(Blaž potrka)

DRUGI PRIZOR

Prejšnji, Urban

Urban: Česa želite?

Blaž: Tukaj sta dva mestna svetovalca, ki bi si štela v čast, če bi jih sprejeli.

Urban: Hudirja, kaj naj to pomeni? Saj sem umazan kakor svinja.

Železnik: Najponižnejši sluga sem, blagorodni gospod župan! Midva sva od mestnega sveta poslana, da vam čestitava k

Blaž: Vaše blagorodje, tega žal, ne morem sprejeti.

TRETJI PRIZOR

Urban, Neža

Urban: Neža, Neža!
Neža: (iz svoje sobe). Ne utegnem.

Urban: Pridi no ven! Nekaj takega ti bom povedal, kar se ti še svoj živ dan sanjalo ni.

Neža: (pride). No, in kaj je to?

Urban: Ali imaš kaj likerja pri hiši?
Neža: Cemu neki mi bo liker?

Urban: Toda od zdaj ga boš popivovala. V kratkem te bodo obiskale vse žene mestnih svetovalcev.

Neža: Kaj se ti blede?

Urban: Da, tako zelo se mi blede, da sem postal župan.

Neža: Poslušaj me, mož! Nikar me ne jezi! Že veš kako si jo zadnjič skupil.

Urban: Ali nisi videla dveh gospodov in enega slugo tod mimo iti?

Neža: Seveda sem jih videla.

Urban: No, ta dva gospoda s'a bila pri meni in sta mi v imenu mestnega sveta sporočila, da sem izvoljen za župana.

Neža: Za hudiča! Res.

Urban: Pokaži torej, draga soproga, da od zanj skrbiš za plemenito osebo in naj rič kleparskega na tebi n: ostane!

Neža: Ah, all je to res, moj dragi možček?

(Dalje sledi)

Udeležba naših obrtnikov na mednarodni razstavi v Berlinu

Kot je naš list že poročal, bo v Berlinu v času od 28. maja do 26. junija t. l. velika razstava mednarodne obrti. Soudeležba naših obrtnikov na tej mednarodni razstavi je zagotovljena, ter imajo obrtniki, ki bodo razstavljali in sodelovali skrajno ugodne pogoje, da pridejo njihovi izdelki, kakor tudi v kolikor bo potrebno tudi oni sami kot izdelovalci naših rokodelskih izdelkov do direktnega stika z vsem svetom.

Sodelovanje naših obrtnikov na mednarodni razstavi organizira Zveza obrtnih društev v Ljubljani, kateri se je prijavilo že prilično število obrtnikov in obrtniških ustanov zaradi sodelovanja in razstavljanja.

Pozivamo vse obrtnike, ki bi želeli svoje izdelke prikazati na razstavi sami, da se javijo Zvezi obrtnih društev. Poleg svojih točnih osebnih podatkov z navedbo pri-

imka in imena, naj se priloži tudi opis delavnih prilik v obrtnem podjetju.

Za razstavljanje bi prišli v poštev oni izdelki, ki se odlikujejo po svoji jugoslovanski in vobče slovanski etnografski izrazitosti. Nadalje vsi oni izdelki, ki se odlikujejo kot pristno naši in so kot taki tudi poznani v svetu. Pozvani so dalje, da razstavlajo tudi oni obrtniki, ki izvršujejo kak lasten vzorec ali odličnejše rokodelsko delo, ki bi bilo vredno splošne pozornosti, ki se pa sicer ne morejo uveljaviti. Ker je ta razstava namenjena onim obrtnikom, ki si vtirajo pot v svet z lastno močjo, znanjem in sposobnostjo, vabimo vse male toda naprednejše obrtnike, da s svojim sodelovanjem dvignejo ugled in vrednost našega domačega rokodelstva. Pozivamo združenja, da v smislu razposlane okrožnice Zveze obrtnih društev organizirajo udeležbo naših obrtnikov.

Uradna določila in predlogi

Delokrog klobučarske obrti.

Na predlog zagrebške obrtne zbornice je savska banska uprava o gornjem vprašanju določila sledeče: Obrtniki, ki so si na podlagi prejšnjega obrtnega zakona pridobili pravico izvrševati klobučarsko obrt, lahko izvršujejo tudi modistovsko obrt, če se izkaže, da so se s to obrtjo bavili že pred uveljavitvenjem uredbe ministrstva trg. in ind. z dne 18. okt. Če ni bilo to v smislu § 456. novega obrtnega zakona urejeno, tedaj se lahko izvrši še do konca leta 1938.

Klobučarjem, ki so se pričeli baviti z modistovsko obrtjo po 16. oktobru

1928., se ne more v nobenem slučaju pripoznati pravica za izvrševanje modistovske obrti, temveč morajo za tako dovoljenje napraviti novo mojstrsko preizkušnjo.

Avtentično tolmačenje k zakonu o zaščiti kmetov.

Dolžnik, ki ni svojih zapadlih obrokov v redu poravnal, izgubi glasovni čl. 48 te uredbe samo to ugodnost, da svojega dolga ne more več odplačevati v obrokih, temveč mora celoten dolg takoj poravnati. Vsa druga olajšanja, kot n. pr. črtanje glavnega dolga, obrestna mera itd. se mu še priznavajo.

Zato tudi ključavničar ne bi smel čakati na milost in nemilost svojih naročnikov, njegova dolžnost bi bila, da si tudi on išče primerne zasluzke potom propagande svojih izdelkov. Med naročniki vlada namreč ravno za ključavničarske izdelke veliko večje zanimanje kot si misli obrtnik sam. Skrbeti bi se moralo, da so na gotovih krajih, bodisi direktno v obrtnikovi izložbi sami ali v neki skupni kolektivni izložbi na vpo-gled manjša ključavničarska dela. Ob prilikah, ko se vrše po deželi običajni letni sejmi, bi ključavničarji dotičnega kraja sami uredili svojo razprodajo in s tem pokazali, kaj znajo, imeli bi pa tudi direktne koristi od razprodaje. Čas, ko primanjkuje naročil, bi ključavničar najkoristneje izrabil za izdelavo raznih praktičnih izdelkov. Toda marsikdo bo rekel, kaj pa naj delam. Tudi na to ni težko najti odgovora. Razne stro-

KROJAČI!

Pri nabavi vsakovrstnega blaga za moške obleke, kakor tudi podloge in pribora, Vas bodo najbolj vestno in pri najugodnejših cenah postregli pri:

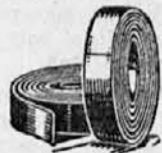
Češko-jugoslovenska veletrgovna blaga

ANTON HÜBL D. D.
Zagreb, Trenkova ulica št. 7

GARANJIRANE

gonilne jermene

za vsakovrsten pogon kakor tudi

okrogle jermene šivalne jermene lesene jermene

vosek 'Prima' za jermena itd. nudi

BRCAR & CO.
Ljubljana

Kolodvorska ulica št. 35

Kreditno društvo

MESTNE HRANILNICE LJUBLJANSKE

dovoljuje posojila na menice in kredite v tekočem računu vsem kredita zmožnim osebam in tvrdkam

Lastna denarna sredstva so znašala 81. decembra 1936 din 2.909.574.60, varnostni zaklad din 1.297.691.60, rezervni zaklad din 1.138.756.81.

kovne knjige, listi pa tudi lastna iznajdljivost da količkaj inteligentnemu obrtniku toliko novih pobud za ideje in načrte. Ni treba izdelovati take reči, katerih nihče ne potrebuje, temveč samo koristne manjše, za vsakdanjo porabo primerne izdelke. Ti izdelki pa morajo imeti eno lastnost in ta je najvažnejša, namreč značaj spretnega, okusnega in ličnega izdelka.

Tudi po domovih je mnogo koristnega dela, ako bi med gospodarjem in obrtnikom nastalo sporazumljenje. Tozadevno bi bilo potrebno, da stopi ključavničar v stik z drugimi obrtniki ostalih strok, ter sporazumno dela za pospešitev delavnosti svoje stroke.

Take minijaturne ključavničarske izdelke poverimo lahko vajencem, s tem damo obrtni mladini priliko, da si bistri obzorje v lastni fantaziji in si tako pridobiva veselje do svojega poklica. Mojster pa koristno uporabi razne odpadke materiala, ki bi sicer šli v izgubo.

Obrtni vestnik je glasilo vsega stanovsko zavednega obrtništva.

Obrtni vestnik zasleduje gospodarsko politiko iz obrtniškega stališča. Prinaša vesti o cenah, o stanju domačega in tujega tržišča in vseh ostalih vejah narodnega gospodarstva.

Obrtnikova pošta

Vprašanje: Tukašnja občinska uprava ima baje od Davčne uprave v Šmarju pri Jelšah nalog, da pobira od obrtnikov prometni davek in sicer 6.2% od vrednosti. To naredbo tolmači občinska uprava tako, da mora vsak obrtnik plačati prometni davek od svinje, ki jo je doma zredil in katere meso bo porabil izključno v domače svrhe; torej kot vsak mesar. Izvzeti so od tega plačila baje samo kmetovalci. Ker se mi ta naredba zdí protizakonita, prosim tozadevnega pojasnila. — Ta naredba ni protizakonita pač pa za male podeželsko ljudstvo tem bolj stroga. Na predlog zborničnega svetnika g. Zadravca je ljubljanska zbornica intervenirala pri pristojnem ministru, da se omenjena odredba razveljavi. O uspehu te vloge Vam bomo poročali. Natančneje se boste poučili o tem iz članka, ki ga priobčuje današnji vestnik.

MALI OGLASI

Mali oglasi trgoveškega značaja se računajo po 50 par beseda. Oglasi socialnega in posredovalnega značaja beseda 25 p. Najmanjši znesek 15 oz. 10 D.

Krojaški atelje za gospode in dame Fran Igljč, Ljubljana, Pražakova ul. 10., priporoča svoje modne izdelke po solidni ceni. Naročajte pri obrtniku! Svoji k svojim!

Mnogo sreče in uspehov v novem letu žele svojim članom

ZDRUŽENJE KROJAČEV IN KROJACIC

za sodna sreza Ribnica in Vel. Lašče

SKUPNO ZDRUŽENJE OBRTNIKOV

za sodna sreza Ribnica in Vel. Lašče

PRODUKTIVNA ZADRUGA OBLACILNE STROKE

registrovana zadruga z omejeno z.

OBRTNIŠKO DRUŠTVO

za sodni srez Vel. Lašče

SLANSEK LUDVIK — KRŠKO mizar

želi vsem svojim naročnikom in odjemalcem zdravo, srečno novo leto!

Dopisuj v „OBRTNI VESTNIK“

Sukno

in manufakturno blago vseh vrst na veliko in malo priporoča po najugodnejših cenah

MANUFAKTURA NOVAK
LJUBLJANA — Kongresni trg 15

GG. KROJAČE OPOZARJAMO NA NAŠO OBSIRNO KOLEKCIJO VZORCEV SUKNA IN KROJAŠKIH POTREBŠČIN — VZORCE (KOLEKCIJE) POŠILJAMO VEČJIM KROJAŠKIM DELAVNICAM BREZPLAČNO IN POŠTINE PROSTO — ZA POMLAD IZIDE KOLEKCIJA KONCEM FEBRUARJA — ZAHTEVAJTE POJASNILA!

Naivečji slovenski denarni zavod
MESTNA HRANILNICA LJUBLJANSKA

ima

lastnih rezerv okoli Din 25.000.000.—

Novo in oproščene vloge Din 195.900.000.—

so vsak čas izplačljive brez vsake omejitve.

Za vse obveze hranilnice jamči

MESTNA OBČINA LJUBLJANSKA

ZANATSKA BANKA

Kraljevine Jugoslavije
A. D.

PODRUŽNICA LJUBLJANA

Gajeva ulica 6

CENTRALA BEOGRAD

Delniška glavica Din 75.000.000.—

Udeležba države Din 30.000.000.—

GLAVNA PODRUŽNICA ZAGREB

PODRUŽNICA SARAJEVO

PODELJUJE

obrnikom in obrtnim podjetjem menična in hipotekarna posojila kredite na tekoči račun, posojila na zastavo državnih vrednostnih papirjev, delnic Narodne banke in Privilegirane agrarne banke.

SPREJEMA

na obrestovanje vloge na hranilne knjižice in tekoči račun, katere izplačuje brez omejitve.

UPRAVLJA

i m o v i n o in fonde obrtniških ustanov in organizacij. Izvršuje vse ostale bančne posle.

Brzjavni naslov: »ZANATSKA«

Ljubljana — Telefon št. 20-30 —

Račun Poštne hranilnice št. 14.003